

El sagrament del matrimoni

*Conferència del pare Alain MATTHEUWS s.j.
i de Priscilla i Jean-Louis SIMONIS*

*Lourdes, dilluns 18 de setembre de 2006
X Trobada Internacional dels Equips de la Mare de Déu*

Als enamorats, tots els sembla possible i fàcil. Per a d'altres, a vegades després de la prova del temps o d'altres esdeveniments, l'únic refrany veritable sembla ser el següent: «Que n'és, de difícil, estimar». On és la veritat de l'amor? On és la veritat de la relació home-dona? Quina és la seva font? Quin és el seu camí? Quina és la seva finalitat? Des de temps immemorial, els homes i les dones s'han estimat. Les diverses cultures i religions no han restat mudes i el seu ensenyament de saviesa ofereix a la humanitat grans riqueses. Però, què ens diu Déu de l'amor conjugal? L'Aliança entre l'home i la dona, no és objecte d'una revelació?

Què diu el sagrament de si mateix?

1. El do d'una llibertat

L'Església, fins i tot en condicions culturals diferents, insisteix en la capacitat de l'home i de la dona per a comprometre's lliurement en l'amor, l'un davant de l'altre i davant Déu. En la litúrgia, una de les preguntes als futurs esposos és la següent: «Heu vingut lliurement i sense coaccions?» És una condició de la validesa del sagrament. La llibertat és un valor.

Certament la nostra llibertat està sempre condicionada, però mai ho està totalment. Per a lliurar-se l'un a l'altre, convé que el compromís sigui com més “descondicionat” millor: no és per costum, per interès, per necessitat que els esposos es prometen l'un a l'altre. No hi ha amor en el temor i la coacció. La veritat us farà lliures, diu Jesús. L'amor veritable només respira en un clima de llibertat i no pot créixer sense aquesta llibertat que ens concedim l'un a l'altre amb confiança. La bellesa d'aquestes llibertats que s'ofereixen l'una a l'altra rau en què elles decideixen no decidir més sense l'altre. Es fixen una “noble” condició a la seva llibertat personal: l'altre cònjuge. S'ofereix així la seva llibertat per a “retrobar-ne una altra”, més ampla per la comunió personal. S'entra en un “èxode” d'un mateix per assaborir una “novetat”: es passa d'un “ego” a un “duo”. Aquesta llibertat en la parella està fonamentada i finalitzada per l'amor. Ella canvia concretament la vida ja que el viure junts eixampla totes les manifestacions de la llibertat individual. Aquest do de la meua llibertat individual és generositat, abundància, i s'oposa a una visió egoista de la parella. La parella eixampla la llibertat i les condicions de llibertat de cadascun dels cònjuges si l'amor és present i s'enforteix en el temps.

Un dels signes privilegiats del compromís lliure és el “sí”. Dir “sí” és obrir-se a un projecte comú, és respondre a una crida que s'ha pressentit, endevinat, escoltat. Dir “sí” és respondre amb tot el seu ésser, particularment en el consentiment conjugal. Sovint els enamorats han dit de múltiples maneres que es desitgen, que voldrien construir alguna cosa durable junts, que s'estimen per sempre. La promesa intercanviada és un “sí” mutu, acollit, com un regal personal. Un “sí” que fa somniar i que fa entrar en una terra nova, una terra per a conrear, per a embellir. Aquest “sí” no és sempre fàcil de donar. Per a aquells i aquelles que intueixen l'abast del compromís, aquest “sí” conté tot el pes d'allò que s'espera i tota l'exigència del

que vindrà, el “sí” és un risc; no és un refugi, sinó una aventura que comença.

P&JLS: Nosaltres sabem prou bé, com a parella cristiana, que aquest “sí” seguit de «et rebo com a espòs, com a esposa, i m’entrego a tu per a estimar-te i respectar-te tota la nostra vida, en els bons i els mals dies fins que la mort no ens separi», que aquest petit “sí”, doncs, de dues lletres solament, conté com la llavor, com el germen de tota la nostra vida futura de parella. Dues lletres, dues notes cristal·lines que contenen tota la simfonia de la nostra vida. Ressonaran particularment com una acció de gràcies en els “dies bons” i com una “crida al record” en els “dies dolents”.

Sovint diem que ens casem cada dia. Fins i tot si no pronunciem pas explícitament les paraules del nostre compromís, cada dia revivim aquest “sí” com el do de la nostra vida que ens fem l’un a l’altre: «Avui et rebo i em dono a tu...».

La nostra pregària en parella, asseguts al capvespre en els nostres bancs de pregària, és com el dia del nostre casament. Donem gràcies al Senyor d’haver estat amb nosaltres durant el dia i ens confiem a Ell l’un a l’altre. És proper com un pare amatent. Ell referma la nostra parella gràcies a la seva tendresa envers nosaltres.

Quan aquest “sí” de l’home i de la dona s’expressa públicament davant la família i els testimonis és particularment simbòlic. La paraula pronunciada es comprensible per tots. Permet tothom d’alegrar-se per aquest amor, per aquest compromís, per aquesta esperança. Tota promesa té necessitat d’un tercer. Els testimonis que senten la paraula del “sí”, ¿no són d’altra banda els testimonis de Déu que també sent el “sí”, comparteix el “sí”, diu igualment “sí” a aquesta voluntat d’estimar? Si l’èsser humà és digne d’un “sí”, ¿com el transforma aquest “sí”: des d’aleshores, ja no són dos, sinó “un”! Déu s’alegra del “sí” perquè ell és l’amor. Dir “sí” a l’amor és dir “sí” a Déu, lloar-lo, fer visible el seu disseny sobre la creació de cada persona.

La bellesa de l’èsser humà esclata en la seva capacitat de dir “sí” a l’existència, la seva, la dels altres, la del seu futur cònjuge. El “sí” conjugal és un “sí” a la vida, a la diferència estimada i cercada fins i tot si a vegades fa por o si fracassa. El “sí” no és pas estàtic. És moviment. És vida. Dóna vida. La felicitat sorgeix d’aquest “sí” a un projecte comú: els cònjuges, ¿no són els qui es posen al servei d’un “nosaltres” que troben junts? El “sí” és una decisió. És necessari entrar en una nova “llar comuna”. Així afirmem que la llibertat personal es desplega i s’enforteix en el vincle exclusiu del matrimoni. Mentre que per a alguns l’horitzó sembla reduir-se a una unió monògama, de fet, la llibertat creix i s’aprofundeix en el misteri de l’altre. Entregant-se lliurement l’un a l’altre, cadascun dels esposos és cridat a trobar i a estimar Déu, que és la font de tot amor.

P&JLS: Nosaltres esdevenim així un nova entitat. Podem parlar de “nosaltres”, actuar en nom de “nosaltres” per a entrar junts en una altra llibertat, la de lliurar-se en parella als altres.

Des que érem promesos, hem participat en una manifestació que voldria atraure l’atenció sobre la inadaptació dels transports públics per als discapacitats. Hem confiat en Marthe, paralitzada en la seva cadira de rodes. L’hem passejada durant tot un dissabte en els tramvies de Brussel·les. Bo i casats hem continuat visitant-la regularment. Baldada en el seu llit, ens rebia amb una alegria tan gran, que retornàvem a casa transformats. Aquest petit tros de la nostra llibertat ofert regularment a Marthe ha reforçat el nostre amor conjugal, ha soldat la nostra parella com a “entitat” que és capaç de donar-se al seu torn.

2. Un do total

Lliurar-se, per a què? Quina és la finalitat d’aquest do exigent i total, que agafa tota la persona? El do finalitza amb la constitució de la unitat conjugal i familiar.

En aquest sentit, el do personal és a la vegada “obert” quelcom més que la persona que es dóna i a una realitat que la depassa: la parella, la família. Les persones no són “esclaves” d’aquestes entitats abstractes, sinó al servei d’un “misteri” que les depassa però que no existeix sense la seva col·laboració i la seva presència. El do té aquesta amplada. És per això que sembla normal que sigui total. Cadascun es troba ell mateix en una unitat nova: “una sola carn”.

Un do així suposa una confiança radical, que no posa límit ni en aquell que es dóna ni en aquella que rep aquest do personal. Cadascun dels cònjuges dóna el millor de si mateix, però també les seves limitacions, les seves imperfeccions, les seves febleses. Ho dóna tot donant-se. El cònjuge no pot restar cèlibe. És el cònjuge de l’altre: així, doncs, es lliura a l’altre en la seva “nuesa”, és a dir, amb la veritat de la seva persona, tal com és. Aquesta veritat s’apropa i s’endevina abans del consentiment, però es descobreix igualment en l’acte de donar-se. La promesa fa brollar la veritat de cadascun. Hi ha un salt a fer, un risc a prendre: permeten la descoberta d’una novetat.

Aquest do no és pas una fusió o una dilució de les personalitats en un tot uniforme o en una entitat que esclavitzava les llibertats humanes. La parella no és una mini-empresa per a la qual cal sacrificar-ho tot. Si es parla de do total i exclusiu és amb la condició següent: que cadascun guardi la seva personalitat i trobi en aquest do el “terreny favorable” per a créixer, enfortir-se desenvolupar-se en amor. És veritat, encara que sigui difícil, que es pot romandre un mateix posant un esguard d’admiració i d’encoratjament per l’altre. Es pot romandre un mateix estimant i cercant de promoure l’altre. És amb aquesta condició que l’amor veritable floreix i que la unitat conjugal pren consistència. Junts construïm en l’amor allò que ens depassa i que, al mateix temps, ens permet ser ben bé nosaltres mateixos als nostres ulls, als ulls dels altres, als ulls de Déu.

*P&JLS: Preguntada sobre la imatge que té dels seus pares, una de les nostres filles escrigué: «Allò que admiro particularment dels meus pares és el **respecte** que es tenen l’un vers l’altre. [...]*

És molt important respectar que l’altre sigui diferent. Respectant-ho, se li permet guardar la seva llibertat. Permetre l’altre de ser lliure, de ser ell mateix. Treure aquesta llibertat a l’altre seria fer-lo dissortat i impedir que es desenvolupi. I, en conseqüència, això esdevindria un fre per al desenvolupament de la seva pròpia parella».

Aquest do total suposa, en efecte, el respecte i l’escolta de l’un vers l’altre. El “total” no pot mai esdevenir totalitari. Aquest qualificatiu implica que cadascun es compromet lliurement a respectar l’altre en el seu ésser més profund. L’altre no pot pas esdevenir l’esclau dels meus desigs, dels meus projectes, dels meus capricis. No sóc pas el guardià de l’altre. Cadascun és guardià de l’ésser de l’altre en el seu misteri inviolable. El respecte passa per l’escolta del que és l’altre en la seva diferència. Aquí toquem una transparència que no és pas “glaçada”, sinó càlida, respectuosa del misteri de l’altre, de la seva bellesa, d’una part del seu jardí secret. Aquesta transparència mútua és una condició de la totalitat del do i li permet prendre tota la seva amplada en la història de la parella i de la família. Ella alimenta el respecte i la confiança, fins i tot si cal travessar algunes fosques, incomprendiments, límits indepassables. L’altre, en el seu do total, és sempre més gran que les expressions que ell dóna a aquest do. Els seus límits no són pas la prova que el seu do no és total sinó que mostren a la vegada que aquest do existeix més enllà de les aparences i que pot ser renovellat i enriquit per la gràcia divina.

3. Un do definitiu i per sempre

És possible donar-se i continuar donant-se de la mateixa manera, amb la mateixa intensi-

tat, tota la vida? Per a la majoria dels nostres contemporanis, el dubte s'ha instal·lat arran que el temps de la vida conjugal ha augmentat clarament respecte a les generacions anteriors. Culturalment es té set d'un amor que travessi la mort i que rimi amb "sempre" i, ensem, alguns pensen en una fidelitat successiva: la dona dels meus desigs, aquella amb qui construeixo la meva vida professional, la mare dels meus fills, l'amant apassionada en l'edat del "dimoni del migdia", la companya de la meva vellesa... La indissolubilitat del lligam conjugal és no més difícil per respectar sinó també per comprendre i per prometre. El temps és percebut com un enemic de l'amor: empra allò que és bo. Alguns voldrien adaptar-se a aquestes noves situacions i concebre models conjugals més flexibles.

P&JLS: Tanmateix quan interroguem els joves d'avui sobre la felicitat, sobre els valors que són importants per a ells, la majoria respon "la família", «una família on regni la pau, la tranquil·litat, la joia, el compartir» ens diu també la nostra filla... «Els nostres pares tenien temps per a nosaltres, ens consideraven, ens escoltaven, ens ajudaven... Tot ho podien fer perquè la seva pròpia parella estava en pau, en harmonia!».

«Ara ens toca a nosaltres mirar de seguir aquest bell exemple per tal de fer nosaltres també, el meu marit i jo, fills feliços i còmodes en la seva pell!»

Els promesos i les llars joves posen, doncs, al capdavant de la seva escala de valors «re- eixir en la meva vida de parella, per tal de fer junts, també nosaltres, fills feliços». La vida dels pares és aleshores observada en la recerca d'un exemple a seguir, d'una recepta de "com actuar".

*«El que admiro [...] en els meus pares és que, després de trenta anys de matrimoni, semblen sempre tan **enamorats**. Com una parella "noucasada"! Ho sé perquè ho veig! Moltes parelles no s'abracen o no ja no comparteixen cap tendresa després de tants anys de matrimoni, però ells... sí!»*

Nosaltres mesurem així la importància dels valors fonamentals de fidelitat i d'indissolubilitat del matrimoni cristià, i la desestabilització que causa dissortadament la separació dels pares de joves que cerquen valors sòlids de referència.

El lligam fort es fa fort. L'entrega original entre els esposos no és pas del mateix tipus que el d'un compromís professional o d'un servei. Aquesta "totalitat" de la persona que es confia a l'altra estableix, en el vincle volgut a l'inici, una força lligada al misteri de l'altre. Donar-se així no és pas banal. Simbòlicament, el do abasta la totalitat de l'ésser humà en la seva vida aquí a la terra. Realment, el do té la força d'allò definitiu de la llibertat personal. La promesa concerneix el misteri inesgotable de la persona que acull i que es dona. La voluntat d'estimar es conforma no només al temps que passa, sinó al temps que és l'altre: el vincle que dura té aquesta solidesa personal. Sóc jo, ets tu, som nosaltres. Si les personalitats, les qualitats, el cos pren aparences diferents seguint les estacions de la vida, la persona roman la mateixa: inesgotable misteri d'amor la força del qual flueix abundantment encara i sempre i fins i tot pot esdevenir un riu.

El do conjugal està impregnat d'aquesta voluntat d'amor que confia en l'altre a través de tot i que espera els fruits d'aquest amor al llarg del temps. El temps és un aliat dels cònjuges si viuen el seu amor com una aliança respectuosa d'allò que són. Es comprèn com aquest do definitiu no pot reposar únicament en els sentiments o en les qualitats externes de l'home o de la dona. La vida és a vegades dramàtica i l'amor no pot sinó entrar en comunió amb aquest aspecte de la realitat: la malaltia, els canvis de desig i les infidelitats. L'amor és més fort que tot si la voluntat dels cònjuges s'explicita regularment en continuïtat amb la promesa inicial. Casar-se cada dia perquè cada dia és un jorn nou on la llibertat està cridada a dir i a redir el "sí". El temps és l'amic de l'Amor. Sense ell, quants gestos i paraules no es podrien descloure! Amb ell, quantes descobertes imprevistes i quina fecunditat!

La voluntat de donar-se sense retorn es una condició d'un amor veritable i sincer. Aquesta voluntat és també el terreny de la fidelitat. La promesa de dos éssers que toquen aquest punt

de l'arrel d'allò que s'ofereixen l'un a l'altre només pot ser definitiva, sinó es transforma en un joc o un artifici de l'amor. Prometre estimar-se de manera conjugal és prometre d'anar fins al final de l'amor. L'engendrament dels fills no és pas una condició d'aquesta fidelitat, però confirma en el temps l'objectiu de l'amor conjugal, cridat a esdevenir familiar. Així la parella salva les generacions de l'oblit i inscriu els fills no pas en la virtualitat i en l'instant sinó en les profunditats joioses i tranquil·les de la vida humana. Per a cadascun de nosaltres, ésser fill o filla dels nostres pares és una condició d'adveniment i de vida feliç de la nostra identitat personal.

La majoria dels qui es casen per l'Església es mouen entre el sentiment de demanar a Déu el seu ajut per a enfortir el seu amor i a vegades en l'aprehensió d'un compromís que saben decisiu i definitiu a nivell de la fe. De fet, Déu no afegeix a l'amor humà com un vernís d'indissolubilitat pel sagrament del matrimoni. L'amor és promesa de vida i d'eternitat. Però la gràcia divina té el seu lloc en el do dels esposos. Déu segella l'aliança dels esposos: la conclou perquè era a l'origen d'aquest amor i decideix amb els esposos de restar-hi fins al final. La indissolubilitat sacramental testifica la força de Déu en la història humana: hi resta present fins i tot si les persones fugen de vegades de la relació. El Déu de Jesucrist és el Déu de l'Aliança des del Gènesi fins al Sinaí. El nostre Déu és fidel, diuen tots els profetes. La gràcia del sagrament és la següent: penetrar l'interior del vot de fidelitat indefectible, confirmar-lo, salvar-lo, enfortir-lo si cal, donar-li un sentit. L'aliança que constitueix el matrimoni és irrevocable. Els esposos poden comptar amb Déu. La parella el pot prendre com la "roca" del seu amor. Jesús és el salvador de tot l'amor humà. Li dona el seu ple sentit: a la vida, a la mort. Tot el misteri pasqual és a l'interior de la promesa bescanviada pels esposos. Malgrat el caràcter incert de tota vida humana, cadascun pot creure en la possibilitat d'un compromís semblant fonamentat en Déu i arrelat dia a dia en la seva gràcia. Aquesta indissolubilitat és una sort per als esposos. El contracte és més que un contracte que es pugui rescindir:¹ és un vincle que uneix els esposos entre ells i amb Déu. «D'ara en endavant, sou units per Déu en el matrimoni»: aquest és el vessant més positiu. «Que l'home no separi allò que Déu ha unit»: és el vessant de la feblesa humana que el Senyor i la comunitat cristiana assumeixen fraternalment.

4. Un do fecund, obert sobre l'escreix de l'amor

Donar-se totalment a l'altre és provar que l'amor, en el seu moviment de "sortida d'un mateix", ens passa, ens mena vers un imprevist i un "plus". La fecunditat de la parella s'expressa en aquest alè i en aquesta superació. Engloba tot el camp de la vida comuna. No es confon amb l'eficàcia que és més d'ordre tècnic.² La fecunditat té sempre els trets d'una gratuïtat i està relacionada amb la felicitat de la persona, amb la seva joia, la seva realització, a la descoberta de les seves qualitats, a la seva força per superar les penes i els obstacles. L'amor conjugal i patern és fecund en totes les etapes de la vida. Els fills que han deixat el niu familiar continuen essent els nostres fills: nosaltres continuem essent pares fins al final.

Totes les parelles són fecundes. Aquesta fecunditat pren "rostre" en el temps mitjançant una dinàmica del do que obre l'home i la dona a tots els valors de la persona. La parella i la família troben la seva fecunditat en el do de si mateixos als altres. *Eixampla l'espai de la teva tenda*, ens diu el profeta Isaïes. La parella no és una finalitat absoluta. És en la mesura que "es perd" que "es troba". L'amor val per si mateix, però sempre és "sortir de si mateix" per a anar vers l'altre. La clau de la fecunditat rau en el "desinterès", en el refús del "càlcul", del "donar donant" i del "balanç sistemàtic". Rau en el desig i la voluntat de no "engrapar" allò que es vol i el que es construeix com ho fa l'administrador humil i fidel de l'evangeli. Per "assegurar" una fecunditat real a l'amor conjugal deixem lloc a l'aventura. Poder dir a l'altre: «Tu no

¹ Cf. el repudi.

² Reeixir en un bon àpat, trobar-se en els comptes financers i en la recerca d'un nou pis.

em deceps pas» o després d'alguns anys: «No m'has decebut mai» només és possible si no es redueix a un projecte o a una visió ideal. El misteri de l'altre no pot ser mai reduït a una imatge, a un desig, a un judici. Amb la complementarietat no n'hi ha prou tampoc: la fecunditat va més enllà d'aquesta complementarietat de caràcters, de qualitats, de desigs. Aquesta set de felicitat en parella ha de ser travessada d'un desig de l'infinit i de l'acolliment d'una gràcia. La fecunditat rau en mans de Déu.

La fecunditat és més ampla que la procreació o l'educació dels fills, però la inclou és clar. Què més nou, més diferent, més gratificant, més desconcertant que el fill que transforma la parella en família? Cada naixement desvetlla un nou univers i els canvis són notables. Hi ha alguna cosa “natural” en la vinguda del fill en una parella que s'estima. Els cossos que s'uneixen estan sempre marcats pel simbolisme de l'aparició del fill. L'home és sempre fecund, la dona no ho és sempre, però l'abraçada conjugal posseeix aquest doble significat d'unió i de procreació.

Ja se sap: una parella que refusa conscientment i definitivament acollir un fill no pot contractar un matrimoni vàlid. Una parella estèril oberta a l'adopció, per exemple, es pot casar. Això significa que el do conjugal està sempre marcat amb aquesta tonalitat paternal. L'horitzó de tota fecunditat és “interpersonal”. Sabem com l'esterilitat pot ser una prova i un sofriment molt forts: sacseja la parella en els seus fonaments. Tot desig de tenir fills és complex i pertany a l'amor purificar aquests desigs. El fill té drets, però no hi ha un “dret al fill”. L'home i la dona no gaudeixen de cap crèdit sobre un fill de cara la societat o de cara Déu. L'absència de fill no significa el fracàs de la vida de parella així com el dret absolut a tenir-ne és una il·lusió. El fill no és pas un “objecte de desig” com un altre, sinó plenament un subjecte, un do de l'amor, un do de Déu.

P&JLS: Els progressos científics actuals en el camp de la procreació només resolen en part la qüestió de la fecunditat o més aviat de la “no-fecunditat” procreativa. Màxim en proposen pal·liatius. Prenem cada vegada més consciència que aquest mateix progrés científic obre la porta a serioses derivacions que inquieten, des del punt de vista ètic, no només els cristians que som nosaltres sinó també un nombre creixent de no cristians. Davant el buit jurídic en la matèria —pensem, entre d'altres, en les “mares portadores”, els “nadons medicament”, les reivindicacions dels homosexuals—, els partits polítics es mobilitzen per a “legislar” sobre la qüestió. El “dret al fill” sovint passa al davant per tal d'omplir el buit i tenir cura del sofriment causat per la seva absència.

Aquest sofriment és ben real i els remeis proposats per la ciència no ens deixen menys diferents.

Nosaltres, Priscilla i jo, hem conegut aquest sofriment de prop, a causa d'una esterilitat secundària per avortaments successius. La nostra ferida, els nostres sofriments només han estat alleujats quan hem comprès que el Senyor ens cridava a ser “fecunds” d'una altra manera, en uns altres camps. «Però —ens podrien objectar les parelles sense fills que ens escolten— vosaltres heu tingut la joia de “tenir nens a la falda”, vosaltres heu tingut fills, mentre que nosaltres...». I tenen tota la raó, els nostres sofriments no són pas comparables.

Aquestes circumstàncies ens han permès comprendre, per tant, que la procreació física no ens permet estalviar-nos la fecunditat espiritual, que no constitueix una alternativa a la primera. Creiem que la missió procreadora no es pot resumir en poblar la terra. Hem pres consciència que el Pare creador, des del Gènesi, ens crida a engendrar també espiritualment fills de Déu en la fe, l'esperança i l'amor.

Nosaltres hem resolt dirigir-nos vers els altres. Hem “sortit de nosaltres mateixos”, i això ens ha menat cap a un “plus”, cap a “l'imprevist” de Déu. Aquesta obertura a l'imprevist ens ha fet disponibles a allò que Déu esperava i espera encara de nosaltres.

Tornem un moment als fills acollits com a signe d'una fecunditat de l'amor. Els esposos són cridats a col·laborar amb Déu Creador i Pare. La manera com s'uneixen és font d'una for-

ça particular per a ells mateixos. Donant-se en l'acte conjugal es troben i s'enforteixen mútuament en la seva identitat pròpia, masculina i femenina, i en el seu ser pares. Propers a l'acció divina, n'experimenten els seus trets específics: força, creativitat, gratuïtat. Déu s'hi manifesta com el Mestre i el Senyor de tota la creació. Res no s'escapa a la seva acció creadora: el món sencer és a les seves mans de "terrisaire". «La vida humana és sagrada perquè, des de l'origen, comporta l'acció creadora de Déu».³ Igualment la relació conjugal i el fruit humà de la concepció. *Senyor, has penetrat els meus secrets i em coneixes, tu saps quan m'assec i quan m'aixeco; descobreixes de lluny estant els meus propòsits, saps prou bé si camino o si reposo, et són coneguts tots els meus passos*.⁴ Els esposos toquen de prop aquesta acció de Déu. La consciència que tenen d'aquesta presència és reconeixement, descoberta sempre nova, acció de gràcies. Assaborir aquesta presència de Déu en el més íntim d'un mateix i en el més íntim de la seva relació de parella és una expressió singular de la fecunditat humana. A més, si el fill arriba, el do es duplica: aquest ésser nou és un "do que brolla del do". El fill és una persona-do que sorgeix del do dels seus pares i del do que Déu li fa de l'existència.

«Ningú no ve al món sense haver estat volgut immediatament per Déu». Aquesta afirmació conciliar redobla la intensitat quan els pares tenen consciència de debò de la seva responsabilitat i que la seva voluntat d'acollir el fill es "conjuga" lliurement amb la de Déu. Hi ha circumstàncies en què aquesta "coincidència" no és perfecta, i fins i tot és un veritable desafiament a l'amor humà. Malgrat això, cada fill novament concebut revela un rostre únic de la bondat i de l'acció de Déu. En cada concepció no és un "res" el que s'ofereix al món i a aquesta parella. L'embrió, des de la seva concepció, està confiat a la nostra humanitat. Si la seva existència, a vegades ferida, entra en la nostra, és per dir-nos: «Estima'm tal com sóc». La concepció d'un fill és signe d'una alteritat nova: indica que l'amor no és purament dual, sinó sempre plural. Aquesta fecunditat remet a la manera que Déu estima cada persona amb el seu nom: del més petit al més gran, del ferit al sa. La vinguda d'un fill és signe no de l'eficàcia d'una tècnica o d'un acte humà, sinó de la gratuïtat de l'amor de Déu que es deixa tocar en el cos humà i que pren cura de la llibertat personal en el cos de cadascun.

Si el fill és un do, sadollarà en "escreix" allò que és. La seva presència, com la seva absència, no poden ser instrumentalitzades per a la felicitat dels adults. L'amor conjugal fecund està cridat sovint a convertir els seus desigs. El fill és a vegades un dels llocs de combat de l'amor. El somni del fill perfecte ha de ser abandonat per a entrar en el reconeixement del fill real. Les seves qualitats i els seus talents se situaran en l'alteritat que representa. Tota la tasca educativa, fruit magnífic de l'amor conjugal, està situada en aquest horitzó. Comparem-la a la del "sembrador" que llança generosament la seva llavor a la terra que li és confiada. Educar és confiar la seva paraula a un altre perquè l'aconselli, l'enforteixi, en visqui i així trobi ell també la felicitat. La collita no és pas "automàtica". La fecunditat de les nostres paraules, del nostre exemple, de la nostra rectitud, dels nostres valors, demana temps per a esdevenir "visible", no solament per a "fer arrels", sinó per a créixer en el cor dels nostres fills. Convé fer correspondre els nostres actes a les nostres paraules. Hi ha sempre un hiatus entre el dir i el fer, però estar atents a la veritat de la nostra vida és essencial perquè una bona nova passi de generació en generació. Ningú no és perfecte, però donar testimoniatge de la veritat de l'amor és possible, fins i tot i sobretot si ens depassa. Sempre es pot donar testimoniatge de la manera com un és estimat per Déu en el perdó, en la vida rebuda, en els dons rebuts. Els fills no idealitzen els seus pares massa temps, però sempre són sensible a la rectitud del seu testimoniatge. El temps de l'educació ens fa "moure" així entre el manament positiu del Senyor: *Honora el teu pare i la teva mare* i la recomanació tan útil de sant Pau: *Pares, no irriteu els vostres fills*.⁵

P&JLS: *En efecte, quantes vegades hem constatat que allò que havíem sembrat, consci-*

³ *Donum vitae*, introducció, núm. 5.

⁴ Salm 139 (138), 1-3.

⁵ Ef 6,4.

entment o bé inconscientment, en l'educació que hem donat a les nostres filles brollava anys més tard bo i casades i mares al seu torn. Per un moment havíem cregut que la llavor estava perduda, desaprofitada, infecunda; i, després, heus aquí que de sobte dóna fruit. Aquesta constatació ens encoratja per a esperar veure ressorgir els valors cristians que hem volgut transmetre i que creiem tan fonamentals en la nostra vida. Si els nostres fills no creuen gaire o no creuen gens, no practiquen gaire o gens, no en traiem res d'estirar la llavor o la petita tija que germina. Tenim el risc d'arrencar-la. Però deixem al Senyor la cura de fer-la créixer al seu pas i seguint el seu ritme. «Paciència i molt de temps» deia la meva mare. El temps de Déu no és pas el temps dels homes! El cardenal Daneels ens deia un dia: «Penseu en aquest riu que desapareix en una cova. El perdem de vista, no sabem on va. Però sabem una cosa: en alguna part surt de la cova per continuar el seu camí vers el mar. On? Quan? Ho ignorem». Des d'aleshores aquestes paraules sostenen sovint la nostra esperança.

Ser fecund és portar la paciència del temps i confiar al temps perquè reveli, amb la gràcia de Déu, tota l'amplada de les nostres “sembres”. La fecunditat d'una parella no pot ser avaluada amb els mateixos criteris que els d'una mini-empresa. La família s'aprofundeix fins i tot quan les forces minven i la interioritat creix a través de la memòria d'una llarga vida, a vegades en el sofriment i la proximitat de la mort. Quan la vitalitat declina, “no es tanca l'empresa”: al contrari! Es despleguen unes altres energies en el crepuscle de l'amor i de la vida en parella. A qualsevol edat els esposos s'ajuden mútuament, se suporten, s'ofereixen l'un a l'altre, donant testimoniatge d'una flama que escalfa. El sofriment és un lloc de fecunditat on la presència de la gràcia es fa més íntima i més forta. La discapacitat, la malaltia, la vellesa poden obrir una porta a una esperança infinita. La partença d'un deixa l'altre desemparrat i ferit, però arriba aleshores el moment de ser testimoni d'una fecunditat que uneix el cel i la terra.

5. Un do del Senyor

Si sabessis el do de Déu !, diu Jesús a la samaritana en el pou de Jacob. Tota la història del poble hebreu testimonia aquest amor “tendre i gelós” de Déu per ell. Les nombroses aliances pactades són sempre volgudes i proposades per aquest Déu fidel en l'amor. Són el símbol d'una relació nupcial entre Déu i el seu poble, particularment en l'anunci i la vida del profeta Osees. La història santa explicada en la Bíblia mostra també les dificultats sofertes per a ser fidel al do ofert. La creació de l'home i el seu pecat demanen una obra de salvació. Jesús salvador salva l'amor. Retorna de debò a tota persona la capacitat d'estimar. Aquesta Bona Nova és per a tothom. Aquest temps “nou” és el nostre: tot ha canviat a partir de Crist. Crist, el Fill de Déu, és el Do del Pare a la humanitat. Per la seva encarnació s'ha unit a cada persona: és un dels esdeveniments més decisius de la nostra història humana. *Ha vingut enmig dels seus*, diu sant Joan. Des d'aleshores les nostres vides no són les mateixes, ja que Déu hi és present de manera particular. En Jesús, Déu-Trinitat s'ha unit a tota la humanitat: és proper a tota persona, del passat, del present i del futur. Estimant l'Església com Ell ho fa de segle en segle i a cada instant, inscriu en la història humana aquesta novetat de l'amor salvat. Els sacraments són els feixos de llum que testimonien a vegades en les nostres foscor que el do és ben real. Vivim en la presència del Fill de Déu: els nostres gestos o les nostres paraules són per ell, són d'ell, són per a ell. L'economia⁶ sacramental expressa una presència nova de Déu. Nosaltres l'experimentem de manera tangible i particular en el sacrament del matrimoni.

P&JLS: Nosaltres ho sentim prou en la nostra vida de parella. Si no hi el do, no hi pot haver amor. L'amor és fidel, és un do definitiu. L'amor no recupera allò que ha donat. Una expressió popular diu «el que s'ha donat, s'ha donat; recuperar-ho és robar». Però nosaltres

⁶ Economia: estructura coherent i orgànica de vida cristiana transformada per Crist.

percebem que aquest do en la parella és més que el do de l'expressió popular. El do dels esposos cristians, el nostre do recíproc, de Priscilla a Jean-Louis, de Jean-Louis a Priscilla, és més que la nostra unió carnal, molt més. És un regal de Déu. Aquesta gràcia l'hem volguda no només el dia del nostre compromís l'un vers l'altre fa 34 anys, sinó que encara la volem avui i cada dia de la nostra vida.

Aquest “plus” que ve de Déu pot trobar expressions diferents. Però allò que és propi del sagrament és que Crist ens ofereix donar-nos en veritat l'un a l'altre. Com qualsevol cosa a la terra, l'amor també és salvat pel Crist. Pel seu Esperit, Crist allibera en cadascú les forces per estimar. Obre camins en el cor. L'amor, més enllà de la seducció mútua, és “la voluntat de donar-se a l'altre tal com és i de voler el seu bé”. Moltes pors habiten en els nostres cors. Moltes ferides s'inscriuen en el nostre psiquisme i en el nostre cos. Crist no ho esborra tot, fins i tot si ho guareix. Però restaura i enforteix una capacitat d'estimar en aquell i aquella que desitja comprometre's en el matrimoni.

Més profundament, quan els promesos es troben, no és pas fruit de l'atzar, sinó de la providència, és a dir, de Déu que pren cura de les nostres històries, que s'inscriu en les nostres trobades i suscita amicalment les nostres llibertats. Ningú no pren una “dona” o un “marit” a la força o segons el costum social: per la gràcia, es pren consciència que l'altre és un regal de Déu. Ens és ofert com a company de ruta per a aquesta vida. És per a nosaltres un “rostre” ben particular de Crist. Tota la nostra força d'estimar és suscitada, enfortida, animada per Crist i el seu Esperit. L'especificitat del matrimoni cristià sorgeix en la presa de consciència que l'altre no em pertany i no em pertanyerà mai de manera absoluta. El cònjuge és el “signe” de l'Altre que és Déu. Déu em fa “signe”, a través de la persona que posa en el meu camí i a la qual puc dir un “sí” fidel i sense reserva.

a) Ell ens dóna que ens donem

Tenir confiança en Déu és posar la vida entre les seves mans: decisions, trobades, esdeveniments diversos. L'esperit Sant permet al cristià d'interpretar els fets de vida i li indica de temps en temps l'acció visible de Déu. Déu és «present arreu», com ho subratlla el salm, res no s'escapa del seu coneixement, fins i tot si respecta infinitament la nostra llibertat: *M'estrenys a banda i banda, has posat damunt meu la teva mà. No puc abastar un saber tan admirable; és tan elevat que no el puc entendre. On aniria lluny del teu esperit? On fugiria lluny de la teva presència? Si pujava dalt al cel, hi ets present, si m'ajeia als inferns, també t'hi trobo. ¿Provaré de prendre les ales de l'aurora? ¿Aniré a viure a l'altre extrem del mar? També allà les teves mans m'hi portarien, també allà m'hi vindrien a buscar.*⁷ Aquesta preocupació de Déu és una cura “amatent” per cadascuna de les seves criatures. Aquest alè que ens empeny vers l'altre per a descobrir-lo, servir-lo, estimar-lo, sorgeix del cor profund del nostre ésser.

Crist testimonia a la seva manera aquest alè vers tothom. Sense ser casat, mostra que l'amor és oblatiu, és a dir, obert i apte per a lliurar-se a “un altre que no sigui ell mateix”. Si el camí més curt de l'home vers ell passa pel retrobament amb l'altre és perquè Déu ho ha volgut així i ens ho ha recordat en Crist. És donant la pròpia vida que la retrobem. *Qui perd la seva vida a causa meva, diu el Senyor, la guanya.* Aquest èxode d'un mateix vers l'altre està fonamentat en Crist. Salvar el món pel Crist és retornar a cadascú la capacitat de donar-se fins al final de totes les decisions preses, en totes les relacions viscudes. L'home i la dona no es troben sols quan es donen l'un a l'altre. Déu és a l'interior del seu acte.

b) Es dóna en el do que ens fem de nosaltres mateixos

⁷ Salm 139,5-10.

El Senyor és al cor dels esdeveniments, particularment en els actes lliures que fan els homes i les dones de bona voluntat. En el consentiment matrimonial Ell fa un pas suplementari: amb els esposos, diu “sí” igualment. Es compromet al cor de les llibertats humanes, “amb” elles i en favor seu. Ell mateix s’ofereix per a estimar la parella tal com és, cada cònjuge tal com es presenta, i tota la història familiar tal com es realitza. Aquest pas suplementari és una decisió divina, concreta, que pertany a la història d’aquesta parella i que rebem en la fe de l’Església. Nosaltres en som testimonis de manera litúrgica. En serem testimonis a vegades de manera més discreta en les diverses cruïlles de la vida conjugal i familiar. Déu és més interior en la parella del que podem imaginar. Si la parella arregla el seu nou apartament, Déu ve a habitar amb ells. Tot respectant la llibertat humana, és veritablement “Emmanuel”, Déu-amb-nosaltres. La seva presència és seguretat, força, confirmació, exigència, veritat de la relació mútua dels esposos.

c) Ell ens uneix al Do permanent que Ell fa de si mateix a la seva Església

Crist és el do en persona. Només és “do”: la seva presència a la terra i els seus lligams amb els membres de l’Església s’expressen en aquest petit mot. L’amor s’hi reconeix. L’Església, és a dir, el Poble amb qui Déu ha segellat “l’Aliança nova i eterna”, en viu a cada instant. Aquest “do” és tan permanent que és l’Esperit del mateix Jesús qui el manifesta i n’impregna l’Església.

Imitar Crist, seguir-lo i estimar-lo, és entrar en aquesta lògica del do. Tasca impossible sense la gràcia que ens dóna. La vida de l’Església és poder i vitalitat, perquè està lligada de manera permanent al seu Senyor. *El teu espòs, el teu creador*, diu Isaïes. Així Crist estima l’Església fins a aquest punt. Es dóna a ella mateixa com un jove espòs, com un espòs fidel i atent, com un espòs tendre i dòcil, com un espòs audaç i fort, com un espòs pacient i servicial. El lligam entre Crist i la seva Església és indestructible: *Jo seré amb vosaltres*, ha dit, *fins a la fi del món*. És un gran “misteri”, diu sant Pau: *jo entenc que es refereix a Crist i l’Església*.⁸ Qui estima Crist estima la seva esposa, l’Església, i recíprocament.

Per mitjà del sagrament del matrimoni, Crist col·loca els nous esposos al centre de la seva relació nupcial amb la seva Església. La parella és al centre de les gràcies bescanviades, de l’amor compartit entre Crist i la seva Església. A més, com en tota història familiar, els esposos són cridats a donar testimoniatge d’aquest lligam d’amor. En la seva pròpia carn, representen una cara d’aquesta relació. Aquest gran “misteri” es fa visible i present en la història humana i a tots els racons de la terra pels milions de parelles cristianes que s’estimen “en el Senyor”. Per aquest amor sacramental, donen un signe als altres. Diuen, cadascun amb el seu llenguatge i la seva història, que Déu continua estimant el seu poble de manera concreta i duradora. Establerts per gràcia en el lligam Crist-Església, els esposos són un signe privilegiat de l’amor de Déu per tots els homes i per tots els temps.

P&JLS: Prenem així consciència de les nostres pròpies fragilitats i de les nostres infidelitats en el projecte de Déu sobre nosaltres, sobre la nostra parella. I, al mateix temps, patim al veure que el matrimoni perd el seu “sentit” en la nostra societat contemporània, i sovint entre els qui ens són propers. Tenim necessitat d’aquest amor salvador de Déu.

On ets, Senyor? Per què ens has abandonat? Senyor, vine a ajudar-nos, a ajudar la parella i el matrimoni! Si aquest és el teu desig de veure’ns donar testimoniatge del teu amor per la humanitat, dona’ns la teva gràcia, dona’ns la teva força, la força del teu Esperit, ja que la llavor triga a sortir de la terra i ens desanimem! Concedeix-nos de reconèixer els signes pels quals el teu Esperit ens crida a donar testimoniatge! Ajuda’ns, Senyor, a respondre a la nostra missió de «parelles cristianes en l’Església i en el món d’avui», com ens recordava el nostre Moviment l’endemà de la Trobada Internacional de Santiago de Compostel·la el 2000.

⁸ Ef 5,32.

6. Una simfonia sacramental

Un sacrament no és un gest aïllat, puntual, sense història anterior, sense conseqüències posteriors. Tots els sacraments pertanyen al gran riu de gràcia que Crist fa córrer en la seva Església per la humanitat. El matrimoni creix, floreix i porta el fruit en el jardí sacramental que Déu ens ofereix. Està unit als sacraments de la iniciació cristiana. És un sacrament de la missió. Dit d'una altra manera, en el concert de joia i de lloances que podem escoltar pel poder de l'Esperit i en el qual participem, el matrimoni és un moment privilegiat en aquesta simfonia. Dóna testimoniatge de la presència de l'amor diví en l'amor conjugal i paternal. Escoltem la música d'aquests sacraments que interpreten l'un amb l'altre, l'un per l'altre.

Matrimoni i baptisme

Pel baptisme, ens hem submergit en el misteri pasqual de Crist: salvats per Ell de tota mort, ressuscitem amb Ell. Ens hem revestit de Crist de manera íntima, corporal i espiritual. D'ara endavant *ja no sóc jo qui visc, és Crist qui viu en mi*.⁹ Units a Crist d'aquesta manera, ja no ens pertanyem més: lliurats a Ell, som transformats a l'interior de nosaltres mateixos. Aquest misteri revesteix ja característiques d'amor nupcial. Cada batejat està unit a Crist com una "esposa està unida al seu marit". Així és espontàniament normal per a un batejat veure que aquesta aliança s'aprofundeix en la relació conjugal. Pel matrimoni, els batejats expressen amb tota la seva persona aquest vincle nupcial entre el Crist i la seva Església. Són "cridats" pel Senyor que els atreu l'un al costat de l'altre per caminar vers Ell en la seva vida. Així el matrimoni confirma la gràcia del batejat i li dóna una missió en l'Església i en el món: mostrar com Crist estima l'Església i tota la humanitat amb un amor d'Espòs, amor exclusiu, unificador, sòlid i fidel. Des del baptisme, pertanyem primer a Crist. El matrimoni confirma aquesta realitat: estimar-se ja no és pertànyer-se sinó oferir-se a l'altre, aprendre a dir "sí" amb tot l'ésser i dir aquest "sí" regularment. Els esposos, en l'embranchada de la gràcia baptismal, es donen l'un a l'altre per a donar-se junts a Déu. Aquest és el mateix moviment de desposseïció de si mateix per a pertànyer a Crist.

Matrimoni i perdó

Qui estima està cridat a perdonar molt. La benvolença, la paciència i la dolcesa són expressions d'aquest perdó. Perdonar és el "do que va fins al perdó": és un do que es renova sense parar. Sovint cal "redescobrir" aquest do del Senyor que és el sacrament del matrimoni. L'amor és possible, però ha de vèncer moltes pors, ferides, pecats de l'un i de l'altre. El suport dels altres creients en el si de l'Església-sacrament és fonamental, ja que una "parella aïllada està sempre en perill": "en" l'Església i "per" l'Església, la consciència de "regal" rebut es renova i s'enforteix. En el terreny del diàleg, de l'atenció per explicar-se, de gestos d'humilitat i d'assossegament, el sacrament del perdó pot florir. Recíprocament, aquest sacrament viscut per l'un, per l'altre o per tot dos enforteix una vida en veritat. L'amor salvador de Crist ens renova en el sacrament de la reconciliació: rebre'l és entrar també lliurement en la humilitat i la joia. És ajustar-se a l'amor de Déu tal com som i reconèixer que, sense la seva gràcia, no podem fer gairebé res. Els esposos, els pares, no són perfectes. Més encara, succeeix ser infidels a l'amor promès i ferir Déu de moltes maneres. El perdó sacramental rejoveix el cor. Dóna una pau per afrontar els conflictes dels quals som responsables, però també altres situacions difícils. Enfortits amb el perdó de Déu, els esposos poden aprofundir les expressions del seu amor i les seves nombroses responsabilitats. Com a esposos, allò que toca l'un, toca l'altre. Així les ferides i els pecats de l'un poden pesar en l'altre. A la inversa, el perdó rebut eixampla el cor i posa la parella en comunió més ample amb Déu i l'Església.

⁹ Ga 2,20.

Guardant la seva vida espiritual neta i les seves consciències, el perdó rebut pels esposos els fa bé a tots dos. Allò que fa créixer l'un, fa créixer la parella, resplendeix clarament o misteriosament en l'altre i en tota la seva família. El perdó purifica i enforteix l'amor conjugal. L'amor conjugal i familiar obre la consciència de cadascun a la feblesa de l'altre per a sostenir-la, perdonar-la, salvar-la igualment. La consciència personal del pecat i del perdó afina l'amor compartit. Aquell o aquella a qui Déu "perdona els deutes" està cridat a fer el mateix i a perdonar fins a setanta vegades set...

Matrimoni i eucaristia

Encara que molts matrimonis se celebren fora de l'eucaristia per motius diversos,¹⁰ la tradició pastoral i catequètica,¹¹ la teologia espiritual i sacramental insisteixen en el vincle entre els dos sacraments. En el moment del matrimoni i més tard en la vida dels esposos, el vincle entre matrimoni i eucaristia és fonamental. El pare Caffarel insistia regularment en aquest tresor de gràcies per als esposos.

La font i el cim de l'amor es troben en l'eucaristia: Jesús s'hi fa present per a entregar-se a nosaltres i al seu Pare. Cada eucaristia ens mostra en acte i ens recorda que l'acció de Jesús és donar-se per amor; encara més, ell és "el Do de Déu". Celebrar l'eucaristia és entrar en aquest moviment. Crist es dona als esposos en el moment del seu consentiment: diu "sí" igualment. Ell també s'hi compromet. L'eucaristia mostra als esposos fins on arriba aquest compromís. En cada eucaristia els esposos reconeixen la gràcia que els és pròpia: com Crist dona la seva vida fins al final per amor als altres. Els esposos són nodrits per aquest amor de Crist en la seva història concreta. Litúrgicament oferim el pa i el vi perquè siguin transformats en el cos i la sang de Crist. Aquest pa i aquest vi simbolitzen el que és l'assemblea: la seva vida, els seus esforços, els seus compromisos.

P&JLS: Feu això en memòria meva pren un significat particular per a nosaltres en tant que esposos. A imatge de Crist que, oferint el seu "cos" i la seva "sang", renova l'aliança "eterna", és a dir, l'aliança d'ahir, d'avui i de demà, nosaltres renovem la nostra aliança. Recordem el "do" conjugal recíproc de tot el nostre ésser, tant en les alegries com en les penes, tant en el millor com en el pitjor..., fins que la mort no ens separi. Per Ell, en Ell i amb Ell donem glòria al Pare, que ens ha fet do l'un per a l'altre i que ens rep units junts en Ell.

Així els esposos poden oferir-se ells mateixos i ser "incorporats" al misteri de Crist sempre vivent. Després de cada eucaristia, una part de nosaltres mateixos —i, per tant, la nostra vida— ha entrat en Déu, ha estat transformada i unida al seu cos místic. S'entén així l'especificitat del sacrament del matrimoni: dir un "sí" que té la dimensió del "sí" de Déu. Com Maria ha dit "sí" al projecte de Déu, els esposos es diuen "sí" l'un a l'altre i a Déu que és "interior" al seu consentiment. És "en" el mateix acte de llibertat. Déu crida els esposos a donar-se, a perdonar-se: els agafa de la mà. Pren el risc de l'amor amb ells. Pot ser desaprovat i refusat. Camina en el camí dels esposos. Tenir consciència d'aquesta presència divina és essencial per als esposos. Aquesta consciència pot estar adormida, enfosquida. Es desenvolupa també al llarg del temps, dels anys que passen. Sovint els esposos reconeixen més tard allò de preciós en aquest do del Senyor. Sovint hi ha noves « primaveres » espirituals arran de recessos o d'esdeveniments familiars : el baptisme d'un fill, la curació d'una ferida familiar o personal.

P&JLS: Cada vegada més les parelles que assisteixen junts a l'eucaristia s'agafen la mà en el moment de la recitació del pàrenostre i fins al bes i l'abraçada del moment de la pau.

¹⁰ En cas, per exemple, d'absència de prevere, de celebracions per un diaca permanent o d'obertura mínima a la fe.

¹¹ CEC núm. 1621.

Aquests petits signes externs són plens de sentit. Ens ajuden a prendre consciència de la unió dels dos amors, l'amor de Crist i l'amor del cònjuge.

7. Do i missió

Ser en aquest vincle Crist-Església dona arrels, fonamenta la relació home-dona “sobre la roca”, és font d’una missió. No és ni el cristià ni la parella ni la família que es donen ells mateixos la seva pròpia missió. Tota missió és una “crida” rebuda del Senyor. La missió es rep d’Aquell que n’és la font, es discerneix, es comprèn en la concreció de la vida de la parella i sobre el fonament de la gràcia sacramental.

Dir que la parella rep una missió és afirmar des del començament que no existeix únicament per si mateixa. L’èsser familiar, aquesta «comunió profunda de vida i d’amor»¹² desborda d’un amor que ve de més enllà dels esposos: aquest amor de manera més o menys espontània està cridat a expandir-se, a ser fecund, a testimoniar la vida i l’amor diví on sigui. Es tracta de deixar que l’abundància de les “aigües espirituals” s’escampin en els deserts de les nostres vides modernes. Així les missions poden ser múltiples i diferents, però es fonamenten totes en la gràcia del baptisme i en la del sacrament del matrimoni. Casar-se és respondre a una nova crida. Tal com Jesús envia els seus deixebles de dos en dos per a anunciar la bona nova, envia els esposos de dos en dos pel camí de l’amor. En l’Església, els esposos són “com consagrats”. Reben els dons que els són propis. Tindran per la gràcia del sacrament un “ministèri”: un servei a fer.

Una missió comuna per a la majoria dels esposos és la de donar testimoniatge d’un amor fidel, sòlid i fort. Aquesta fidelitat no és pas “costum”, “bon hàbit”, “útil”, “preciosa” per a tothom: és complicitat i connivència amb la fidelitat de Déu mateix al seu poble. Ser fidel i cercar l’altre és “actuar com Déu” en la història humana. La primera activitat de la parella i de la família és la de donar testimoniatge de la seva existència, ja que aquest acte, dia rere dia, enforteix les generacions i és testimoni d’una esperança que travessa el temps i l’espai. Com digué el pare D. Sonet, les parelles que s’uneixen i que se sostenen enfortint-se donen testimoniatge d’una fe: «fer possible l’impossible creient-lo possible».

El servei de la vida en la seva transmissió i en l’educació dels fills és essencial també. L’horitzó d’aquesta paternitat/maternitat no té límits, ja que és d’amor. Permet i suscita també un “gust” per la vida en el sentit ple del terme. No es tracta de només tenir fills, de promoure la vida i de defensar-la, sinó que també convé de trobar a cada instant un sentit i un gust d’eternitat. Enllaçar la vida humana amb la de Déu és una tasca magnífica. Inscriu totes les famílies en la família dels sants. Els pares són els primers educadors del misteri de Déu. En una família, tots els membres s’evangelitzen mútuament. Pensem també en la pregària com foc que brolla dels cors dels cònjuges i que intercedeix per cadascun. **L’amor conjugal uneix l’ànima al seu Senyor.**

pare Alain MATTHEEUWS s.j.
Priscilla i Jean-Louis SIMONIS

¹² *Gaudium et spes.*